

# СИЛАБУС

## навчальної дисципліни «СУДОВА ТРАСОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА»



### Кафедра криміналістичного забезпечення та судових експертиз

Статус дисципліни: вибіркова  
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)  
Ступінь вищої освіти: магістр  
Форми здобуття вищої освіти: денна  
Мова викладання: українська  
Навчальний рік: 2023/2024  
Форма підсумкового контролю: залік

Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічного працівника, який веде дисципліну, науковий ступінь, вчене звання, посада  
профайл викладача

Контактний телефон  
Електронна адреса  
Розклад навчальних занять  
Консультації

Сторінка дистанційного курсу

**Юрій Приходько** – доцент кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

<https://orcid.org/0000-0002-3080-6676>  
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=m7HJXDgAAAAJ&hl=ru>

8-067-375-91-32;

[prukhodky\\_up@ukr.net](mailto:prukhodky_up@ukr.net)

Відповідно до графіку освітнього процесу

Очні: щодня з 14.00 до 16.30 год. відповідно до графіка чергувань кафедри

Онлайн: електронною поштою

[nni2@naiau.kiev.ua](mailto:nni2@naiau.kiev.ua),

[praktika\\_nni@ukr.net](mailto:praktika_nni@ukr.net),

[prukhodky\\_up@ukr.net](mailto:prukhodky_up@ukr.net).

Пн-Пт з 9:00 до 16:00

<https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=3191>

## Стислий опис навчальної дисципліни

**Мета вивчення навчальної дисципліни** є засвоєння здобувачами вищої освіти сутності розроблених теоретичних положень та формування предметно-розумових умінь щодо окремої галузі науки криміналістики криміналістичної техніки та особливостей досліджень об'єктів, які відносяться до судової трасологічної експертизи.

**Тривалість** – 3 кредити, загальна кількість годин – 90;

Денна форма навчання: аудиторних годин - 30, самостійна робота – 60.

### **Форми та методи навчання**

Практичні заняття проводяться двома науково-педагогічними працівниками, оскільки, з врахуванням специфіки відпрацювання практичних завдань з використанням можливостей криміналістичної техніки на навчально-тренувальних полігонах, спеціалізованих аудиторіях та робочих місць з інсценованою слідовою картиною кримінальних правопорушень, навчальна група завчасно поділяється на дві підгрупи.

Методи навчання:

1. Словесні, наочні та практичні методи.
2. Пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод.
3. Репродуктивний метод.
4. Частково-пошуковий метод.
5. Дослідницький метод.

#### **• Словесні**

*Розповідь-пояснення* використовується під час навчання здобувачів протягом лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повідь, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

*Бесіда* – це діалог між викладачем та здобувачем вищої освіти, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати здобувачів на активізацію отриманих знань. Саме за допомогою їх викладач активізує діяльність здобувачів, ставлячи їм запитання для роздумів, розв'язання проблемної ситуації.

*Лекція* слугує для пояснення теми; її типовими ознаками, є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, введення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

#### **• Наочні методи**

*Ілюстрація* – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та демонстрації власної думки.

*Демонстрація* характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

**• Практичні методи:** виконання практичних вправ. Ці методи не несуть нової навчально-пізнавальної інформації, а слугують лише для закріплення, формування практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань.

**• Навчальна робота під керівництвом викладача** – самостійна робота. До неї належать написання рефератів, самостійні письмові роботи, контрольні роботи, написання тестів.

**Система поточного контролю.** Поточний контроль здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей щодо проблем для обговорення, передбачених планом практичних занять, а також шляхом: проведення експрес-опитувань, тестування, підготовки доповідей і рефератів; оцінювання виконання навчальних експертиз контрольної роботи та розрахунково-графічних робіт (навчальні експертизи), передбаченої планом практичного заняття. При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань здобувачів і вміння застосовувати їх на практиці.

**Система підсумкового контролю.** Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Структура білета передбачає одне теоретичне питання та ситуаційне завдання. Залік проводиться з відпрацюванням ситуаційного завдання з використанням можливостей навчально-тренувальних полігонів, спеціалізованих аудиторій за місцем дислокації навчальних підрозділів.

**Пререквізити:** «Юридична компаративістика», «Нормотворча діяльність юриста». «Кримінальна юстиція: правові доктрини та принципи правотворчості», «Сучасні інформаційні технології в юридичній діяльності».

### **Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання («hard skills»)**

#### **Програмні результати навчання**

- РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
- РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.
- РН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

#### **Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач**

- ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення

#### *фахові компетентності:*

- СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.
- СК12. Здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.
- СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

### **Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):**

- вміння чітко ставити завдання і формулювати цілі;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

## Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Предмет, задачі, система трасології. Наукові основи трасології	Самостійна робота	<p>Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми. Підготувати есе або презентацію.</p> <p>Теми есе (доповідей або мультимедійних презентацій):</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття, предмет система і мета трасології.</li> <li>2. Криміналістичне вчення про сліди.</li> <li>3. Основні правила виявлення, фіксації та вилучення слідів-відображень.</li> <li>4. Основи трасологічної ідентифікації.</li> <li>5. Методика трасологічної експертизи.</li> </ol>
Тема 2. Основи трасологічної ідентифікації	Самостійна робота	<p>Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми. Підготувати есе або презентацію.</p> <p>Теми есе (доповідей або мультимедійних презентацій):</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Загальні засади криміналістичної ідентифікаційної експертизи.</li> <li>2. Криміналістична ідентифікація і встановлення групової приналежності.</li> <li>3. Поняття ідентифікаційної ознаки.</li> </ol>
Тема 3. Методика трасологічної експертизи	<p><i>Лекція</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Формування трасології як самостійного розділу криміналістичної техніки.</li> <li>2. Завдання судової трасологічної експертизи.</li> <li>3. Наукові основи судової трасологічної експертизи і її методів.</li> <li>4. Теоретичні основи експертної ідентифікації і основні методичні принципи її проведення.</li> <li>5. Наукові й методичні основи експертної діагностики і ситуаційного аналізу.</li> <li>6. Основні процесуальні і методичні вимоги до складання висновку експерта-трасолога.</li> </ol>	<p>Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми. Підготувати есе або презентацію.</p> <p>Теми есе (доповідей або мультимедійних презентацій):</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Формування трасології як самостійного розділу криміналістичної техніки.</li> <li>2. Завдання судової трасологічної експертизи.</li> <li>3. Наукові основи судової трасологічної експертизи і її</li> </ol>

		<p>методів.</p> <p>4. Теоретичні основи експертної ідентифікації і основні методичні принципи її проведення.</p> <p>5. Наукові й методичні основи експертної діагностики і ситуаційного аналізу.</p> <p>6. Основні процесуальні і методичні вимоги до складання висновку експерта-трасалога.</p>
<p>Тема 4. Трасологічне дослідження слідів шкіряного покриву голови та зубів людини</p>	<p><i>Лекція</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Сліди шкіряного покриву голови та зубів людини.</li> <li>2. Експертні дослідження слідів зубів людини. Ознаки окремих зубів.</li> <li>3. Методика експертного дослідження.</li> <li>4. Модельні методи дослідження слідів зубів.</li> <li>5. Моделювання механізму слідоутворення.</li> <li>6. Комплексні дослідження слідів зубів і зубних протезів.</li> </ol> <p><i>Практичне заняття</i>  <i>Трасологічне дослідження слідів шкіряного покриву голови та зубів людини:</i>  Завдання по виконанню експертного трасологічного дослідження:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Виявлення, фіксація та опис слідів шкіряного покриву (губ, носа чола тощо), зубів людини.</li> <li>2. Використовуючи відомості про ознаки і властивості об'єктів, які надійшли на дослідження, за допомогою нормативних документів та методик, викладених у фаховій літературі провести експертне дослідження слідів зубів.</li> </ol> <p><i>Практичне заняття проводиться в спеціалізованій навчальній аудиторії №317, з використанням:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- об'єкт дослідження (гіпсові зліпки зубів);</li> <li>- вимірвальні прилади;</li> <li>- довідкова література;</li> <li>- оптичні прилади (криміналістичні лупи, мікроскопи).</li> </ul>	<p>Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми. Підготувати есе або презентацію.</p> <p>Теми есе (доповідей або мультимедійних презентацій):</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Сліди шкіряного покриву голови та зубів людини.</li> <li>2. Експертні дослідження слідів зубів людини. Ознаки окремих зубів.</li> <li>3. Методика експертного дослідження.</li> <li>4. Модельні методи дослідження слідів зубів.</li> <li>5. Моделювання механізму слідоутворення.</li> <li>6. Комплексні дослідження слідів зубів і зубних протезів.</li> </ol> <p>Оформити результати дослідження об'єктів у вигляді описової частини висновку експерта.</p>
<p>Тема 5. Експертне дослідження слідів ніг та взуття людини</p>	<p><i>Семинарське заняття</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Сліди людини і їх класифікація.</li> <li>2. Сліди людини як об'єкт трасологі-</li> </ol>	<p>Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготу-</p>

	<p>чної експертизи. 3. Встановлення та аналіз комплексу індивідуальних ознак низу взуття. 4. Особливості методики трасологічної експертизи слідів взуття.</p> <p><i>Практичне заняття</i> <i>Експертне дослідження слідів ніг та взуття людини.</i> Завдання по виконанню експертного трасологічного дослідження: 1. Ознайомитися з питаннями поставленими на вирішення експертизи. 2. Провести ідентифікаційне дослідження слідів ніг та взуття згідно методики та сформулювати висновок. 3. Оформити фототаблицю до висновку експерта.</p> <p><i>Практичне заняття проводиться в спеціалізованій навчальній аудиторії №317, з використанням:</i> - об'єкт дослідження (сліди взуття); - вимірювальні прилади; - довідкова література; - оптичні прилади (криміналістичні лупи, мікроскопи).</p>	<p>ватись до обговорення основних понять теми. Підготувати есе або презентацію.</p> <p>Теми есе (доповідей або мультимедійних презентацій): 1. Сліди людини і їх класифікація. 2. Сліди людини як об'єкт трасологічної експертизи. 3. Встановлення та аналіз комплексу індивідуальних ознак низу взуття. 4. Особливості методики трасологічної експертизи слідів взуття.</p> <p>Оформити результати дослідження об'єктів у вигляді навчального висновку експерта з доданням ілюстративного матеріалу (ілюстративна таблиця, фототаблиця).</p>
<p>Тема 6. Експертне дослідження слідів транспортних засобів</p>	<p><i>Практичне заняття</i> <i>Експертне дослідження слідів транспортних засобів.</i> Завдання по виконанню експертного трасологічного дослідження: 1. Ознайомитися з питаннями поставленими на вирішення експертизи. 2. Провести дослідження слідів шин згідно методики та сформулювати висновок. 3. Оформити фототаблицю до висновку експерта.</p> <p><i>Практичне заняття проводиться в спеціалізованій навчальній аудиторії №317, з використанням:</i> - об'єкт дослідження (відбиток сліду шини транспортного засобу); - вимірювальні прилади; - довідкова література; - оптичні прилади (криміналістичні лупи, мікроскопи).</p>	<p>Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми. Підготувати есе або презентацію.</p> <p>Теми есе (доповідей або мультимедійних презентацій): 1. Поняття слідів транспортних засобів і питання, які вирішуються у ході їх дослідження. 2. Будова гумових шин транспортних засобів. 3. Ідентифікаційні ознаки транспортних засобів, які відображуються в слідах шин. 4. Виявлення, фіксація і вилучення слідів транспортних засобів. 5. Методика трасологічної експертизи слідів транспортних засобів.</p> <p>Оформити результати дослідження об'єктів у вигляді дослідної частини висновку.</p>

<p>Тема 7. Експертне дослідження слідів зламу та інструментів</p>	<p><i>Практичне заняття</i>  <i>Експертне дослідження слідів зламу та інструментів.</i>  Завдання по виконанню експертного трасологічного дослідження:  1. Ознайомитися з питаннями поставленими на вирішення експертизи.  2. Провести ідентифікаційне дослідження слідів знарядь зламу та інструментів згідно методики та сформувати висновок.  3. Оформити фототаблицю до висновку експерта .</p> <p><i>Практичне заняття проводиться на локаціях ННІ№2 та в спеціалізованій навчальній аудиторії №317, з використанням:</i>  - об'єкт дослідження (зліди знарядь зламу на різних поверхнях);  - вимірні прилади;  - довідкова література;  - оптичні прилади (криміналістичні лупи, мікроскопи).</p>	<p>Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми. Підготувати есе або презентацію.</p> <p>Теми есе (доповідей або мультимедійних презентацій):  1. Поняття знаряддя зламу, криміналістичне значення трасологічного дослідження їх слідів знарядь зламу.  2. Класифікація слідів знарядь зламу та механізм їх утворення.  3. Ідентифікаційні ознаки, що відображаються в слідах знарядь зламу.  4. Методика трасологічної експертизи слідів знарядь зламу.  5. Виявлення, фіксація та вилучення слідів знарядь зламу на місці події.</p> <p>Оформити результати дослідження об'єктів у вигляді навчального висновку експерта з доданням ілюстративного матеріалу (ілюстративна таблиця, фототаблиця).</p>
<p>Тема 8. Експертне дослідження слідів одягу, рукавичок</p>	<p><i>Лекція</i>  1. Механізм утворення слідів рукавичок  2. Вплив на сліди рукавичок зовнішніх факторів  3. Виявлення слідів рукавичок у ході огляду місця події  4. Фіксація й вилучення слідів рукавичок  5. Попереднє дослідження слідів рукавичок на місці події  6. Підготовка матеріалів для експертизи  7. Особливості методики експертного дослідження слідів рукавичок.</p> <p><i>Практичне заняття</i>  <b>Експертне дослідження слідів одягу, рукавичок:</b>  <b>Завдання по виконанню експертного трасологічного дослідження:</b>  1. Методика трасологічної експертизи пошкоджень одягу.</p>	<p>Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми. Підготувати есе або презентацію.</p> <p>Теми есе (доповідей або мультимедійних презентацій):  1. Теми рефератів (доповідей або мультимедійних презентацій): Механізм утворення слідів рукавичок  2. Вплив на сліди рукавичок зовнішніх факторів  3. Виявлення слідів рукавичок у ході огляду місця події  4. Фіксація й вилучення слідів рукавичок  5. Попереднє дослідження слідів рукавичок на місці події  6. Підготовка матеріалів для</p>

	<p>2. Методика трасологічної експертизи слідів одягу та рукавичок. Особливості матеріалу слідоутворюючого об'єкта.</p> <p><i>Практичне заняття проводиться в спеціалізованій навчальній аудиторії №317, з використанням:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- об'єкт дослідження (сліди рукавичок);</li> <li>- вимірювальні прилади;</li> <li>- довідкова література;</li> <li>- оптичні прилади (криміналістичні лупи, мікроскопи).</li> </ul>	<p>експертизи</p> <p>7. Особливості методики експертного дослідження слідів рукавичок.</p> <p>Оформити результати дослідження об'єктів у вигляді дослідної частини висновку експерта.</p>
<p>Тема 9. Експертне дослідження пломб і запірно-пломбувальних пристроїв (ЗПП)</p>	<p><i>Семінарське заняття</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Пломби та їх класифікація.</li> <li>2. Кримінальні способи зняття пломб.</li> <li>3. Питання, які вирішуються при трасологічному дослідженні пломб.</li> <li>4. Особливості методики діагностичного дослідження пломб.</li> </ol> <p><i>Практичне заняття</i></p> <p><i>Експертне дослідження пломб і запірно-пломбувальних пристроїв (ЗПП).</i></p> <p>Завдання по виконанню експертного трасологічного дослідження:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Дослідження внутрішніх каналів пломб з метою встановлення її несанкціонованого зняття.</li> <li>2. Методика трасологічної експертизи пломб: розрізати надану на дослідження пломбу, дослідити та описати сліди на внутрішніх каналах.</li> </ol> <p><i>Практичне заняття проводиться в спеціалізованій навчальній аудиторії №317, з використанням:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- об'єкт дослідження (пломби);</li> <li>- вимірювальні прилади;</li> <li>- довідкова література;</li> <li>- оптичні прилади (криміналістичні лупи, мікроскопи).</li> </ul>	<p>Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми. Підготувати есе або презентацію.</p> <p>Теми есе (доповідей або мультимедійних презентацій):</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Пломби та їх класифікація.</li> <li>2. Кримінальні способи зняття пломб.</li> <li>3. Питання, які вирішуються при трасологічному дослідженні пломб.</li> <li>4. Особливості методики діагностичного дослідження пломб.</li> </ol> <p>Оформити результати дослідження об'єктів у вигляді навчального висновку експерта з доданням ілюстративного матеріалу (ілюстративна таблиця, фототаблиця).</p>
<p>Тема 10. Експертне дослідження замків</p>	<p><i>Практичне заняття</i></p> <p><i>Експертне дослідження замків.</i></p> <p>Завдання по виконанню експертного трасологічного дослідження:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Методика трасологічної експертизи замків.</li> <li>2. Дослідження механізму замка з метою встановлення його справності і роботоздатності.</li> <li>3. Розібрати наданий на дослідження замок, дослідити та описати його</li> </ol>	<p>Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми. Підготувати есе або презентацію.</p> <p>Теми есе (доповідей або мультимедійних презентацій):</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Класифікація та будова основних типів сучасних</li> </ol>



	<p>конструкцію.</p> <p>4. Виконати експериментальне відкривання та закривання замка штатним ключем чи за допомогою інструменту.</p> <p><i>Практичне заняття проводиться в спеціалізованій навчальній аудиторії №317, з використанням:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- об'єкт дослідження (замки);</li> <li>- вимірювальні прилади;</li> <li>- довідкова література;</li> <li>- оптичні прилади (криміналістичні лупи, мікроскопи).</li> </ul>	<p>замків.</p> <p>2. Кримінальні способи відмикання та зламування сучасних замків.</p> <p>Оформити результати дослідження об'єктів у вигляді дослідної частини висновку.</p>
<p>Тема 11. Експертне дослідження слідів виробничих механізмів</p>	<p><i>Лекція</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Значення трасологічного дослідження предметів масового виробництва.</li> <li>2. Види слідів і ідентифікаційні ознаки виробничих механізмів</li> <li>3. Особливості експертного дослідження виробів масового виробництва</li> <li>4. Методика трасологічного дослідження гудзиків.</li> </ol>	<p>Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми. Підготувати есе або презентацію.</p> <p>Теми есе (доповідей або мультимедійних презентацій):</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Теми рефератів (доповідей або мультимедійних презентацій): Значення трасологічного дослідження предметів масового виробництва.</li> <li>2. Види слідів і ідентифікаційні ознаки виробничих механізмів</li> <li>3. Особливості експертного дослідження виробів масового виробництва</li> <li>4. Методика трасологічного дослідження гудзиків.</li> </ol>
<p>Тема 12. Трасологічне дослідження встановлення цілого за його частинами</p>	<p><i>Практичне заняття</i></p> <p><i>Трасологічне дослідження встановлення цілого за його частинами.</i></p> <p>Завдання по виконанню експертного трасологічного дослідження:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Особливості проведення експертного досліджень цілого предмета зп його частинами.</li> <li>2. Використання комплексних досліджень для ідентифікації цілого за його частинами.</li> </ol> <p><i>Практичне заняття проводиться в спеціалізованій навчальній аудиторії №317, з використанням:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- об'єкт дослідження (частини одного предмета);</li> <li>- вимірювальні прилади;</li> <li>- довідкова література;</li> </ul>	<p>Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми. Підготувати есе або презентацію.</p> <p>Теми есе (доповідей або мультимедійних презентацій):</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Теми рефератів (доповідей або мультимедійних презентацій): Криміналістичне поняття «цілого» та «частини».</li> <li>2. Сумативні системи. Цілісні системи (монолітні предмети, складні предмети, комплекти).</li> <li>3. Характеристика внутріш-</li> </ol>

	- <i>оптичні прилади (криміналістичні лупи, мікроскопи).</i>	<p>ніх зв'язків цих систем. Розділення і відділення.</p> <p>4. Методика визначення напрямку прикладеного до скла зусилля.</p> <p>5. Методика трасологічної експертизи, що проводиться з метою встановлення цілого за його частинами.</p> <p>Оформити результати дослідження об'єктів у вигляді описової частини висновку експерта.</p>
Тема 13. Інші види трасологічних досліджень	<p><i>Практичне заняття</i>  <i>Інші види трасологічних досліджень.</i>  Завдання по виконанню експертного трасологічного дослідження:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Характерні ознаки видалення первинних номерів. Правила пошуку та виявлення цих ознак.</li> <li>2. Встановлення напрямку зусилля, що викликало руйнування листового скла, а також значення цього факту для розслідування злочину.</li> </ol> <p><i>Практичне заняття проводиться в спеціалізованій навчальній аудиторії №317, з використанням:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>об'єкт дослідження (частини розбитого листового скла);</i></li> <li>- <i>вимірювальні прилади;</i></li> <li>- <i>довідкова література;</i></li> <li>- <i>оптичні прилади (криміналістичні лупи, мікроскопи).</i></li> </ul>	<p>Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми. Підготувати есе або презентацію.</p> <p>Теми есе (доповідей або мультимедійних презентацій):</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Теми рефератів (доповідей або мультимедійних презентацій): Визначення напрямку зусилля, що призвело до руйнування листового скла.</li> <li>2. Можливості дослідження пошкоджень на одязі.</li> <li>3. Мікротрасологічні дослідження</li> <li>4. Трасологічне дослідження вузлів (петель)</li> <li>5. Трасологічна експертиза слідів тварин</li> </ol> <p>Оформити результати дослідження об'єктів у вигляді описової частини висновку експерта.</p>

### Основні інформаційні джерела

Арешонков В.В. Техніко-криміналістичні дослідження у розслідуванні злочинів : монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 468 с.

Арешонков В.В., Атаманчук В.М., Кофанов А.В., Кушнір Г.А., Приходько Ю.П. Судова балістика та суміжні галузі знань: Словник. К.: НАВС, 2015. 184 с.

Бухонський С.О. Дослідження частин деревини та слідів її розділення: методичні рекомендації. К. : ДНДЕКЦ МВС України, 2016.-29 с.

Власова Г.П., Калачова О.М., та ін. Актуальні питання призначення та проведення експертиз в Україні: навч. посіб. Київ: Нац. акад. прокуратури України, 2014. 322 с.

Методика встановлення цілого за частинами. Експертна спеціальність 4.2 «Дослідження знярядь, агрегатів, інструментів і залишених ними слідів, ідентифікація цілого за частинами». К. : ДНДЕКЦ МВС України. 2015. 37 с. : іл.

Методика судової трасологічної експертизи (загальна частина). Київ: ДНДЕКЦ МВС України, 2019. 19 с. (реєстраційний код 4.1.24 за Реєстром методик проведення судових експертиз).

Методика трасологічного дослідження замків. Експертна спеціальність 4.2 «Дослідження знярядь, агрегатів, інструментів і залишених ними слідів, ідентифікація цілого за частинами»– К. : ДНДЕКЦ МВС України, 2015. 41 с.

Ковальов К.М., Кузнецов В.А. Методика судової трасологічної експертизи (загальна частина). Київ: ДНДЕКЦ МВС України.

### **Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни**

**Обладнання.** Для закріплення теоретичних знань та відпрацювання практичних навичок здобувачами вищої освіти за темами навчальної дисципліни необхідно використовувати навчально-тренувальні полігони, спеціалізовані аудиторії, криміналістичну техніку.

#### **Програмне забезпечення.**

**Під час проведення занять в очному (offline) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення:**

- інтерактивні, мультимедійні проектори, комп'ютери, ноутбуки, планшети, інтерактивна дошка.

**Під час проведення занять в змішаному (blended) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення:**

- доступ до дистанційних навчальних курсів дисциплін на офіційному вебпорталі НАВС через мережу Інтернет (на платформах Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment, Google – Classroom, Google Meet).

**Під час проведення занять без очної складової в дистанційному режимі (on-line) за вибором викладача використовується:**

- програмне забезпечення через мережу Інтернет – платформа Zoom, середовище Classroom, Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment), Соціальні мережі та Telegram..

На плантформах Moodle, Google Classroom розміщені допоміжні матеріали.

Виконана робота розміщується здобувачем на середовищі Google Classroom, де науково-педагогічний працівник має можливість контролювати, систематизувати, оцінювати діяльність, переглядати результати виконання вправ, застосовувати різні форми оцінювання.

### **Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання**

Політика щодо термінів виконання та перескладання здійснюється з дотриманням нормативних документів щодо організації освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ.

Політика щодо академічної доброчесності:

<https://www.naiou.kiev.ua/dobrochesnist/>.

Політика щодо відвідування здійснюється з дотриманням нормативних документів щодо організації освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням нормативних документів щодо організації освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ:

1. Положення про розроблення програм навчальних дисциплін і силябусів у Національній академії внутрішніх справ.
2. Положення про регламентацію забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в НАВС.
3. Інструкція з організації, проведення та підтвердження ліквідації академічних заборгованостей та академічної різниці учасниками освітнього процесу НАВС з використанням елементів дистанційного навчання.
4. Порядок вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти.
5. Положення про змішане навчання в НАВС.
6. Положення про дистанційне навчання в НАВС.
7. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в НАВС.
8. Положення про організацію освітнього процесу в НАВС.

### Оцінювання результатів навчання

<b>Накопичення балів з тем за усі види робіт</b>														<b>Підсумковий контроль</b>	<b>Підсумкова кількість балів</b>
<i>max 60%</i>														<i>max 40%</i>	<i>max 100%</i>
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Самостійна робота		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Розробник:

доцент кафедри криміналістичного  
забезпечення та судових експертиз  
ННІ № 2 НАВС  
кандидат юридичних наук, доцент



**Юрій ПРИХОДЬКО**

Силабус схвалено на засіданні кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-наукового інституту №2 НАВС  
Протокол від 05.09.2024 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри  
криміналістичного забезпечення  
та судових експертиз ННІ № 2  
НАВС



**Володимир АТАМАНЧУК**